

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

la proiectul hotărârii Guvernului pentru modificarea Regulamentului privind procedurile administrative referitoare la aerodromuri, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.653/2018

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul hotărârii Guvernului pentru modificarea Regulamentului privind procedurile administrative referitoare la aerodromuri, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.653/2018, a fost elaborat de către Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (MIDR) în comun cu Autoritatea Aeronautică Civilă (AAC).

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Prezentul proiect este elaborat în contextul implementării prevederilor;

- **Anexei III la Acordul privind spațiul aerian comun dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană și statele sale membre**, semnat la Bruxelles la 26 iunie 2012 (ratificat prin Legea nr. 292 din 21.12.2012) ;

- **Programului Național de Aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană** pentru perioada 2025-2029 (PNA), aprobat prin HG nr. 306/2025, acțiunea nr. 203 ;

- **art. 35 alin. (10) din Codul aerian al Republicii Moldova nr. 301/2017** (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr.95-104, art.189);

- pentru a aduce în concordanță cu **prevederile art. 11 alin. (4) pct. 2) din Codul aerian al Republicii Moldova nr.301/2017;**

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Scopul principal al proiectului constă în continuarea procesului de armonizare progresivă a acquis-ului Uniunii Europene în legislația națională din domeniul aviației civile, prin asigurarea cadrului normativ necesar transpunerii versiunii consolidate a Regulamentului (UE) nr. 139/2014 al Comisiei din 12 februarie 2014 de stabilire a cerințelor tehnice și a procedurilor administrative referitoare la aerodromuri în temeiul Regulamentului (CE) nr. 216/2008, astfel cum a fost modificat ultima oară prin Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2025/2293 al Comisiei din 10 noiembrie 2025.

Cadrul normativ național relevant în domeniul aerodromurilor este reprezentat de Hotărârea Guvernului nr. 653/2018 privind aprobarea cerințelor tehnice și procedurilor administrative referitoare la aerodromuri, prin care a fost transpus Regulamentul (UE) nr. 139/2014.

Ulterior adoptării HG nr. 653/2018, Regulamentul (UE) nr. 139/2014 a fost modificat și completat în repetate rânduri, inclusiv prin Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2025/2293 al Comisiei din 10 noiembrie 2025, modificări care nu sunt reflectate integral în cadrul normativ național.

Temeiul juridic al intervenției îl constituie art. 35 alin. (10) din Codul aerian nr. 301/2017, precum și obligațiile asumate de Republica Moldova în baza Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană, ratificat prin Legea nr. 112/2014, care prevăd armonizarea progresivă a legislației naționale cu acquis-ul Uniunii Europene.

Necesitatea intervenției normative este determinată de existența unor deficiențe și lacune normative, după cum urmează:

- clauza de armonizare prevăzută în HG nr. 653/2018 nu reflectă ultimele modificări ale Regulamentului (UE) nr. 139/2014, fapt ce poate genera incertitudine juridică privind actele Uniunii Europene transpuse;
- anumite definiții și noțiuni utilizate în actul normativ sunt depășite și nu mai corespund realităților operaționale actuale, inclusiv noțiunea de „suprafețe asociate cu aerodromul”;
- procedurile privind certificarea operatorilor de aerodrom nu sunt pe deplin aliniate prevederilor Codului aerian nr. 301/2017, întrucât perioada de valabilitate a certificatului este stabilită la 24 de luni, în timp ce art. 11 alin. (4) pct. 2) din Cod prevede o perioadă de 36 de luni;

- cadrul normativ nu reglementează suficient procedura de schimbare a operatorului de aerodrom, inclusiv aspectele privind transferul certificatului și al Documentului de Aprobare a Activităților pe Aerodrom (DAAD);
- lipsesc reglementări detaliate privind anumite proceduri operaționale esențiale, precum:
 - elaborarea planului de înlăturare a aeronavelor imobilizate accidental;
 - gestionarea siguranței lucrărilor desfășurate pe suprafața de mișcare;
 - semnalizarea și închiderea pistelor și căilor de rulare;
 - suspendarea temporară a operațiunilor pe pistă;
- cerințele privind raportarea și coordonarea în materie de siguranță operațională sunt insuficient dezvoltate, nefiind prevăzute expres obligațiile de raportare a evenimentelor în termen de 72 de ore și de încheiere a acordurilor de raportare cu organizațiile care activează pe aerodrom;
- există lacune normative privind siguranța operațiunilor desfășurate pe platformă, inclusiv în ceea ce privește alimentarea aeronavelor cu combustibil, însoțirea pasagerilor pe platformă, gestionarea punctelor periculoase și operarea în condiții de suprasarcină.

În acest context, intervenția normativă este necesară pentru actualizarea și completarea cadrului normativ național, asigurarea alinierii la versiunea consolidată a Regulamentului (UE) nr. 139/2014 și eliminarea lacunelor care pot afecta siguranța aviației civile și certitudinea juridică a operatorilor de aerodrom.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Promovarea actului normativ național în termenele stabilite reprezintă o măsură necesară pentru asigurarea coerenței procesului de integrare europeană și pentru garantarea unei tranziții ordonate către noile standarde europene în domeniul siguranței aviației civile.

Perioada de tranziție până la data de 27 martie 2029 este necesară pentru asigurarea adaptării operatorilor la noile cerințe, elaborarea și implementarea procedurilor operaționale relevante, instruirea personalului implicat, precum și consolidarea mecanismelor de coordonare cu organizațiile de handling la sol.

Proiectul de hotărâre are drept scop perfecționarea cadrului normativ național în domeniul administrării și certificării aerodromurilor, prin modificarea Hotărârii Guvernului nr. 653/2018, în vederea asigurării alinierii la prevederile Codului aerian nr. 301/2017, precum și la standardele și practicile internaționale aplicabile în domeniul siguranței aviației civile.

Principalele prevederi ale proiectului constau în actualizarea cadrului normativ aplicabil aerodromurilor certificate, operatorilor de aerodrom și Autorității Aeronautice Civile, prin transpunerea prevederilor Regulamentului delegat (UE) 2024/1400 al Comisiei din 13 mai 2024, Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2024/894 al Comisiei din 13 martie 2024 și Regulamentului delegat (UE) 2024/405 al Comisiei din 30 ianuarie 2024, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 139/2014, astfel cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul de punere în aplicare (UE) **2025/2293** al Comisiei din 10 noiembrie 2025.

În conformitate cu Regulamentul delegat (UE) 2024/1400, proiectul introduce noțiuni noi, precum „densitatea traficului de aerodrom”, definită ca media anuală a numărului de mișcări la ora de vârf, și „punct periculos”, reprezentând o zonă de pe suprafața de mișcare unde există antecedente sau riscuri potențiale de coliziune ori incursiune pe pistă. Aceste definiții permit evaluarea mai exactă a riscurilor operaționale și stabilirea unor măsuri preventive adecvate.

Tot potrivit Regulamentului delegat (UE) 2024/1400, se extind condițiile certificatului de aerodrom prin includerea unor elemente suplimentare precum operarea pe piste de iarnă pregătite special, tipurile de piste și de apropieri utilizate, serviciile de administrare a platformei (AMS), nivelul de protecție asigurat de serviciile de salvare și stingere a incendiilor, precum și posibilitatea utilizării aerodromului de către aeronave care depășesc caracteristicile de proiectare certificate ale acestuia.

Un element nou important introdus prin punctele ADR.AR.C.060 și ADR.OR.B.060 din Regulamentul delegat (UE) 2024/1400 îl constituie reglementarea expresă a procedurii de schimbare a operatorului de aerodrom. Operatorul actual va avea obligația de a notifica AAC privind data transferului exploataării, iar noul operator va solicita certificarea înainte de preluarea activității. AAC va emite noul certificat și îl va revoca pe cel anterior, iar demonstrarea conformității se va realiza doar pentru elementele care se modifică efectiv.

În baza modificărilor aduse prin punctul ADR.OR.C.030, proiectul consolidează sistemul de raportare a evenimentelor de aviație civilă prin instituirea obligației de raportare obligatorie și voluntară a accidentelor, incidentelor grave, defecțiunilor tehnice și altor situații care pot afecta siguranța zborurilor. Se stabilește termenul maxim de 72 de ore pentru raportarea anumitor evenimente, precum și obligația prezentării unui raport de monitorizare privind măsurile corective adoptate. Totodată, organizațiile responsabile de furnizarea serviciilor de administrare a platformei (AMS) vor avea obligația de a raporta direct evenimentele relevante pentru siguranță.

Prin modificările aduse punctelor ADR.OR.D.005, ADR.OR.D.025 și ADR.OR.D.027 din Regulamentul delegat (UE) 2024/1400, sunt consolidate cerințele privind sistemul de management al operatorului de aerodrom, inclusiv funcția de monitorizare a conformității, coordonarea cu alte organizații care activează pe aerodrom și instituirea programelor de siguranță și a comitetelor de siguranță aeroportuară, inclusiv a echipei locale pentru siguranța pistelor. Frecvența reuniunilor acestora va fi stabilită în funcție de densitatea traficului, complexitatea aerodromului, tipul operațiunilor și riscurile identificate.

În partea operațională, prin introducerea punctului ADR.OPS.B.011, se instituie obligația elaborării unui plan pentru înlăturarea aeronavelor imobilizate accidental pe suprafața de mișcare sau în apropierea acesteia, inclusiv desemnarea unui coordonator responsabil, identificarea echipamentelor disponibile și stabilirea responsabilităților fiecărei organizații implicate.

Prin modificarea punctului ADR.OPS.B.070 și introducerea punctului ADR.OPS.B.071, sunt reglementate mai detaliat lucrările desfășurate pe aerodrom și gestionarea pistelor sau căilor de rulare închise. Operatorul va avea obligația să instituie un proces formal de gestionare a siguranței pe durata lucrărilor, să aplice marcaje de închidere, să elimine marcajele vechi, să gestioneze iluminarea și să publice informațiile relevante prin NOTAM.

Potrivit punctelor ADR.OPS.B.095 și ADR.OPS.B.100, se introduce obligația desemnării punctelor periculoase pe aerodrom și adoptarea măsurilor de eliminare a riscurilor identificate, precum și instituirea procedurilor pentru suspendarea temporară a operațiunilor pe pistă și pentru închiderea planificată a pistei, în cooperare cu serviciile de trafic aerian.

Prin modificarea punctului ADR.OPS.B.090 și introducerea punctului ADR.OPS.C.011, se reglementează utilizarea aerodromului de către aeronave care depășesc caracteristicile de proiectare certificate, fiind necesară aprobarea prealabilă a AAC și evaluarea impactului asupra infrastructurii, echipamentelor și siguranței operaționale. Totodată, operatorul va trebui să stabilească criteriile pentru exploatarea în suprasarcină a pavajelor aerodromului.

În conformitate cu Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/894, sunt consolidate atribuțiile AAC privind colectarea, analiza și transmiterea informațiilor relevante pentru siguranță către Agenția Uniunii Europene pentru Siguranța Aviației (EASA), inclusiv raportarea problemelor semnificative în

termen de 30 de zile, gestionarea informațiilor provenite din raportările de evenimente și actualizarea sistemului propriu de management pentru reflectarea modificărilor cadrului normativ european.

Prin Regulamentul delegat (UE) 2024/405 se introduc cerințe suplimentare privind semnalele luminoase utilizate de controlul de aerodrom în relația cu vehiculele și personalul aflat pe suprafața de mișcare, inclusiv semnale pentru traversarea pistei, oprire, evacuarea căii de rulare și gestionarea situațiilor de urgență, contribuind astfel la reducerea riscului de incursiuni pe pistă și la creșterea siguranței operaționale.

Elementele noi ale proiectului constau, în principal, în reglementarea expresă a schimbării operatorului de aerodrom, introducerea conceptului de punct periculos, instituirea obligației de elaborare a planului de recuperare a aeronavelor imobilizate, formalizarea programelor locale de siguranță a pistei, stabilirea procedurilor pentru suspendarea operațiunilor pe pistă și închiderea acesteia, introducerea semnalelor luminoase standardizate pentru controlul de aerodrom, precum și consolidarea obligațiilor de raportare și coordonare între toate entitățile implicate în exploatarea aerodromului. Aceste modificări contribuie direct la creșterea nivelului de siguranță operațională și la armonizarea deplină a cadrului național cu standardele Uniunii Europene.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

În procesul de elaborare a proiectului a fost analizată opțiunea alternativă de a menține cadrul normativ existent, fără operarea modificărilor propuse.

Această opțiune nu a fost acceptată, întrucât ar fi generat neconcordanțe între legislația națională și cea a Uniunii Europene, și ar fi afectat angajamentele asumate de Republica Moldova în temeiul Acordului privind spațiul aerian comun și a angajamentelor asumate în calitate de țară candidat.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Implementarea prevederilor proiectului va avea impact asupra Autorității Aeronautice Civile, prin consolidarea atribuțiilor de supraveghere, certificare și control a furnizorilor de servicii de handling la sol, respectiv aplicarea noilor cerințe presupune ajustarea procedurilor administrative interne și instruirea personalului implicat în activitățile de supraveghere.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Proiectul nu presupune cheltuieli din bugetul de stat.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Introducerea unor noi cerințe de raportare și coordonare – operatorii de aerodrom vor avea obligația de a raporta evenimentele în termen de 72 de ore, de a încheia acorduri privind raportarea cu toate organizațiile care activează pe aerodrom și de a participa la comitetele de siguranță (ADR.OR.C.030, ADR.OR.D.027, ADR.OR.D.030).

Integrarea sistemelor de management – în cazul în care operatorul face parte dintr-o entitate care deține mai multe certificate, acesta poate implementa un sistem de management integrat, cu condiția demonstrării conformității cu noile cerințe aplicabile (ADR.OR.D.005, ADR.OR.F.045).

Introducerea unor proceduri operaționale suplimentare – se instituie obligații privind elaborarea planului de înlăturare a aeronavelor imobilizate, gestionarea siguranței lucrărilor, semnalizarea pistelor închise și stabilirea criteriilor pentru operarea în condiții de suprasarcină (ADR.OPS.B.011, ADR.OPS.B.070, ADR.OPS.B.071, ADR.OPS.B.095, ADR.OPS.C.011).

Modificări privind certificarea – perioada de valabilitate a certificatului se extinde de la 24 la 36 de luni (ADR.AR.C.010), fapt ce reduce frecvența procedurilor de reînnoire, fără a afecta obligațiile de supraveghere continuă.

Clarificarea procedurii de transfer al operatorului – sunt detaliate condițiile privind schimbarea operatorului, inclusiv aspectele ce țin de transferul DAAD (pct. 201, ADR.OR.B.060, ADR.AR.C.060).

Impact asupra activităților de handling la sol – sunt introduse modificări privind siguranța operațiunilor pe platformă, alimentarea aeronavelor cu combustibil și însoțirea pasagerilor pe platformă (ADR.OPS.B.033, ADR.OPS.D.060).

4.4. Impactul social:
4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal Proiectul nu afectează regimul de protecție a acestora.
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen Proiectul nu generează impact asupra principiilor de egalitate și nediscriminare.
4.5. Impactul asupra mediului
Proiectul hotărârii Guvernului nu are impact direct asupra mediului.
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Nu au fost identificate alte impacturi semnificative.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
Proiectul național transpune prevederile Regulamentului (UE) nr. 139/2014 al Comisiei din 12 februarie 2014 de stabilire a cerințelor tehnice și a procedurilor administrative referitoare la aerodromuri în temeiul Regulamentului (CE) nr. 216/2008 al Parlamentului European și al Consiliului. Tabelul de concordanță a fost completat corespunzător.
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Prin modificările propuse se creează cadrul normativ național necesar pentru aplicarea efectivă și uniformă a normelor UE.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea procesului de elaborare a proiectului hotărârii Guvernului a fost plasat pe pagina web oficială a MIDR – compartimentul „Transparența”, directoriul „Transparență decizională/Anunțuri de inițiere a politicilor” și la adresa https://particip.gov.md/ro/document/stages/proiectul-hotararii-de-guvern-pentru-modificarea-hotararii-guvernului-nr6532018-cu-privire-la-apr/16621 , iar setul proiectului de hotărâre va putea fi accesat după anunțarea în cadrul Ședinței secretarilor generali.
Proiectul va fi consultat și avizat cu părțile interesate și implicate în conformitate cu prevederile Legii nr.100/2017 privind actele normative. Astfel, în cadrul procesului de consultare/avizare, următoarele instituții sunt vizate: Avizare:
<ul style="list-style-type: none"> - Agenția Proprietății Publice (inclusiv Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău”, Î.S. „MoldATSA” și Î.S. „Aeroportul Internațional Mărculești”); - Ministerul Apărării; - Ministerul Sănătății; - Ministerul Finanțelor; - Biroul de investigare a accidentelor și incidentelor în transporturi; - Centrul de Armonizare a Legislației.
Informația privind rezultatele procesului de avizare și consultare publică va fi inclusă în sinteza obiecțiilor și propunerilor.
7. Concluziile expertizelor

Proiectul va fi supus prezentării către autoritățile publice responsabile pentru efectuarea expertizei de compatibilitate cu legislația UE și ulterior expertizei anticorupție și a expertizei juridice, conform art. 34 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative. Concluziile expertizelor vor fi incluse în nota de fundamentare la proiectul actului normativ. Astfel, în cadrul procesului de elaborare a proiectului sunt incluse următoarele constatări:

a) Constatările expertizei de compatibilitate

Proiectul va fi supus expertizei de compatibilitate cu legislația UE în conformitate cu prevederile art. 35 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, fiind prezentată expertiza Centrului de Armonizare a Legislației. Urmare recepționării expertizei de compatibilitate cu legislația UE, Tabelul de compatibilitate va fi ajustat, iar concluziile vor fi reflectate în Sinteza proiectului.

b) Constatările expertizei anticorupție

Proiectul va fi remis spre expertizare Centrului Național Anticorupție în conformitate cu prevederile art. 36 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

Informația privind rezultatele expertizei anticorupție urmează a fi inclusă în sinteza obiecțiilor și propunerilor/recomandărilor urmare recepționării Raportului anticorupție.

c) Constatările expertizei juridice

Proiectul va fi remis spre expertizare Ministerului Justiției conform art. 37 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

Informația privind rezultatele expertizei juridice urmează a fi inclusă în sinteza obiecțiilor și propunerilor/recomandărilor urmare recepționării Raportului de expertiză juridică.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Nu necesită operarea cărorva modificări.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

După adoptarea Hotărârii de Guvern, până la intrarea în vigoare, Autoritatea Aeronautică Civilă va elabora actele tehnico-normative de punere în aplicarea prevederilor Regulamentului.

Viceprim-ministru, ministru

Vladimir BOLEA